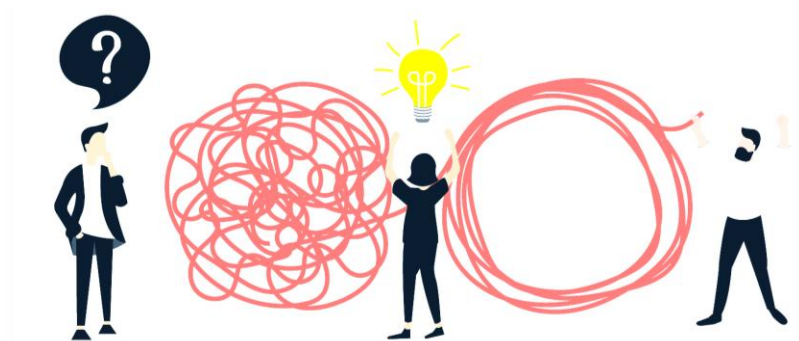

حل مسئله خلاقانه

گردآوری شده در واحد بازاریابی شرکت کولان سل
زمستان ۱۴۰۱

منظور از مهارت حل مسئله خلاقانه چیست؟

یکی از ریشه‌های ناتوانی ما در تصمیم‌گیری و حل مسئله، نداشتن ذهن خلاق و دوری از فضای خلاقیت ذهنی است. مهارت حل مسئله خلاقانه یعنی شما می‌توانید مشکلی را شناسایی کنید و با بررسی راه‌حل‌های موجود، راه‌حلی منحصر به فرد برای آن ارائه دهید. در حقیقت شما به سادگی می‌توانید فرصت‌های بهتر را تشخیص دهید.

گراهام والاس در کتاب خود در باب خلاقیت این‌چنین توضیح می‌دهد که برای آمادگی ذهنی اولیه برای حل یک مسئله باید صبر کنید و با فکر مسئله بخوابید تا سرانجام مسئله از حالت خودآگاه به دغدغه ناخودآگاه شما

تبدیل شود. به مرور جوانب مشکل برای شما روشن‌تر می‌شود و احتمالاً راه‌حل‌هایی در ذهن شما جرقه می‌زند و در مرحله بعد تحلیل آغاز می‌شود و نتیجه مشخص می‌کند آیا این راه‌حل قابل استفاده هست یا خیر؟

در حل مسئله خلاقانه رویکرد فکری واگرا و همگرا از یکدیگر تفکیک می‌شوند. تفکر واگرا به پیدا کردن راه‌حل‌های قابل اجرا اشاره می‌کند درحالی‌که ارزیابی و انتخاب بهترین گزینه تفکر همگرا است.

CREATIVE MIND

برخی از ویژگی‌های ذهن خلاق عبارت‌اند از:

- هیچ‌وقت یک راه‌حل برای حل یک مسئله کافی نیست.
- واگرایی به همگرایی ارجحیت دارد.
- فرد خلاق محدود به بازخورد و نظرات دیگران نمی‌شود.
- تحمل ابهام در افراد خلاق بالا است.

چطور مهارت حل مسئله خلاقانه را در خود تقویت کنیم؟
برای حل یک مسئله در گام اول باید آن را تحلیل کنیم و برای حل آن راهکارهایی در نظر بگیریم. در ادامه مواردی برای تقویت مهارت حل مسئله خلاقانه توضیح داده شده است.

۱. چارچوب داشته باشید

برخی از مسائلی که در طی کار با آنها روبه‌رو می‌شوید جدید هستند و حتی ساختارشان هم شباهتی به آنچه قبلاً تجربه کرده‌اید، ندارد. برای حل این دسته از مسائل باید از روش‌های خلاقانه استفاده کنید، اما این روش‌ها هم چارچوب خاص خود را دارند. انتظار نداشته باشید که به یک‌باره ایده‌های خلاقانه برای حل مشکل به ذهنتان برسد. تفکر خلاق به معنی تفکر بدون نظم و انسجام نیست. حتی هنگام تفکر خلاق هم باید به روند حل مسئله پایبند باشید.

برای اینکه بهترین راهکار برای حل مسئله را بیابید، این ۳ گام را طی کنید:

قدم اول: اطلاعات جمع‌آوری کنید

در مرحله اول باید مسئله خود را شناسایی کنید و مشخص کنید چه افرادی با این مسئله در ارتباط هستند. سپس از آنها درباره مشکل اطلاعات جمع کنید. اطلاعات نباید مغرضانه باشند، پس بهتر است از افرادی در این باره بپرسید بی‌طرف هستند.

قدم دوم: ارتباط داده‌های به‌دست‌آمده را تشخیص دهید

گاهی اوقات با بررسی داده‌ها و تشخیص ارتباط میان آنها، مشکل به کلی تغییر می‌کند.

قدم سوم: راهکاری بیابید و آن را اجرا کنید

برای پیدا کردن راهکار حل مسئله خلاقانه، طوفان فکری برگزار کنید. تمام راه‌حل‌های احتمالی را پیدا کنید. بعد از آن، راهکارهایی را بیازمایید که به نظر خودتان خلاقانه‌ترین روش برای حل مسئله هستند. اگرچند راه‌حل برای یک مسئله پیدا کردید، هرکدام از آنها را امتحان کنید و باتوجه‌به نتیجه، بهترین راه‌حل را به‌عنوان پاسخ نهایی برای مسئله انتخاب کنید.

۲. تمرین همدلی با دیگران

نگاه کردن به مسئله از دید دیگران، راهی عالی برای تقویت هوش هیجانی و افزایش خلاقیت است. از طرف دیگر، با گوش کردن فعال به دیگران می‌توانید از آنها ایده بگیرید و بهترین راهکار برای حل مسئله مدنظر خود را پیدا کنید. هیچ‌وقت بدون اینکه اطلاعات کافی درباره یک موضوع داشته باشید، درباره آن قضاوت نکنید.

۳. سرگرمی داشته باشید

هر تفریحی چالش‌های متفاوتی دارد و ذهن را به انجام کارهای متفاوت وامی‌دارد. در سرگرمی‌های خود می‌توانید ایده‌های خلاقانه را بدون اینکه نگران نتیجه باشید، ریسک کنید و ارائه دهید.

۴. بدون پیش‌فرض فکر کنید

وقتی برای اولین بار با مشکلی روبرو می‌شوید، ذهن دنبال ساده‌ترین و آشناترین راهکار برای آن می‌گردد. اگر هم قبلاً با موردی مشابه روبه‌رو شده باشید، ذهن دقیقاً همان راهکار قبلی را پیش پایتان می‌گذارد. برای تقویت مهارت حل مسئله خلاقانه باید این پیش‌فرض‌ها را کنار بگذارید و دوباره از جنبه‌های مختلف بررسی‌اش کنید.

۵. متمرکز بمانید

برای تقویت مهارت حل مسئله خلاقانه باید پشتکار داشته باشید و روی موضوع مدنظر متمرکز بمانید. هنگامی که به چالش برمی‌خورید، متمرکز بمانید و دنبال راه‌حل باشید. بعضی از مسائل پیچیده‌تر هستند و ممکن است پیدا کردن راهکار برای آنها بیشتر از صورتان طول بکشد. گاهی اوقات هم امکانات لازم برای اجرای راهکاری که به ذهنتان می‌رسد وجود ندارد و باید دنبال راه‌حل‌های جدید باشید.

۶. به استانداردها شک کنید

در همه دنیا سنت‌های اشتباهی وجود دارد که چون مردم از قدیم آنها را انجام داده‌اند، کسی به اشتباه بودنشان فکر نمی‌کند. روش‌های استاندارد حل مسائل هم مانند سنت‌های قدیمی هستند؛ برخی از استانداردها کاربردی و درست و برخی دیگر اشتباه و ناکارآمدند. پس برای تقویت مهارت حل مسئله خلاقانه، به استانداردها پایبند نباشید و روش‌های جدید را هم امتحان کنید.

۷. از تجربیات یاد بگیرید

شما در گذشته مهارت‌های بسیاری را یاد گرفته‌اید و تجربه‌های گوناگونی دارید. البته این بدان معنا نیست که همان کارهای گذشته را دوباره انجام دهید. با تفکر انتقادی به تجربیات خود نگاه کنید و با بررسی کارهای درست و غلطی که در گذشته انجام داده‌اید، راهنمایی برای مسیر کنونی خود پیدا کنید.

۸. در زمینه کاری خود متخصص شوید

مهارت حل مسئله به صورت مستقیم با میزان دانشی که شما درباره یک موضوع دارید ارتباط دارد. هرچه تخصصی‌تر با حوزه کاری خود آشنا باشید، مسائل را سریع‌تر شناسایی می‌کنید و می‌توانید پیش از

تبدیل شدن به چالش، آنها را حل کنید. حتی ممکن است مشکلات احتمالی را پیش‌بینی و از وقوع آنها پیشگیری کنید.

۹. مهارت حل مسئله خلاقانه را تمرین کنید

بهترین راه برای یادگیری هر مهارتی تمرین است. هرچه بیشتر با مسائلی که به راهکارهای خلاقانه نیاز دارند دست‌وپنجه نرم کنید، این مهارت را سریع‌تر یاد می‌گیرید. سعی کنید در معرض سناریوهای جدیدی قرار بگیرید که نیاز دارند به شیوه‌ای متفاوت به آنها فکر کنید.

۱۰. از دیگران راهنمایی بگیرید

قرار نیست همه ایده‌های خلاقانه برای حل یک مسئله به ذهن خودتان برسند. همکاری با افراد خلاق دیگر به شما کمک می‌کند راهکارهای بهتری برای مسائل خود پیدا کنید.

